

Norske Shell takker for muligheten til å bidra med innspill til den kommende stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Vi ser frem til en melding med et helhetlig perspektiv på de ulike områdene i energi-sektoren og deler synet på at en overgang fra olje og gass til fornybare energikilder gir store muligheter for langsiktig verdiskaping fra norske naturressurser.

Shell har vært en aktiv partner i energisektoren i Norge i over 100 år. Vi har i 2020 tatt et valg om å fokusere letevirksomheten i Norge fremover til områder rundt eksisterende funn og infrastruktur. Det betyr at vi nå primært posisjonerer oss som et gasselskap på norsk sokkel, med optimal utnyttelse av Ormen Lange feltet, utvikling av Linnorm-feltet, aktivt partnerskap i Troll-lisensen, og rolle som teknisk tjenesteleverandør på Nyhamna. Dette er virksomhet som de neste tiårene vil skape betydelige verdier for oss som selskap og Norge som nasjon. Det vil også være avgjørende bidrag for at Europa skal kunne nå ambisiøse mål om utslippsreduksjoner.

Samtidig ser vi på muligheter innenfor fornybar energi. Verdens energisystem er i endring og Shell som selskap vil være en pådriver ved å utvikle vår portefølje til å inneholde flere energiløsninger, både i Norge og globalt. Vi har en uttalt ambisjon om at hele vår energivirksomhet skal være karbonnøytral innen 2050 eller tidligere, og etablerte i 2016 forretningsområdet New Energies. Shell skal i løpet av 2021 omstille seg som selskap for å bli bedre i stand til å gripe nye muligheter. Dette inkluderer videreutvikling av vår strategi innenfor fornybar energi og kraftsektoren. Vi har en kundefokusert tilnærming som fokuserer på elektrifisering av samfunnet der vi primært ser på havvind og til en mindre grad vindkraft fra land og sol-energi som kilder til fornybar strøm.

Elektrifisering krever også videreutvikling av infrastruktur og av markeder på tvers av landegrenser, samt teknologiutvikling i sluttbrukermarkedet. Der direkte elektrifisering ikke er mulig ser Shell på både avansert biodrivstoff og hydrogen som viktige energibærere i et karbonnøytralt energisystem. Her blir CCS også en avgjørende del av løsningen.

Norge kan bli en viktig bidragsyter til et karbonnøytralt energisystem i Europa. Vi anser det som viktig at energimeldingen gir føringer på følgende områder:

Forutsigbarhet: For Shell som utbygger og operatør av olje- og gassvirksomhet på norsk sokkel har det vært avgjørende at Norske myndigheter igjennom flere tiår har skapt et stabilt forretningsklima, forutsigbare rammebetingelser og ikke minst et solid regelverk på miljø. At de samme grunnleggende prinsippene videreføres også til nye energinæringer vil støtte både videreføringen av vår tradisjonelle virksomhet og utvikling av nye forretningsområder. For nye former for energiproduksjon og distribusjon er det avgjørende at myndighetene skaper en langsiktig og forutsigbar politikk. Dette vil være styrende for muligheten til å gjøre gode investeringsbeslutninger.

Utnyttelse av eksisterende infrastruktur: Utnyttelse av eksisterende infrastruktur på tvers av eksisterende partnerskap og eier-konstellasjoner og samlokalisering av fasiliteter (f. eks CCS med industrianlegg) kan bidra til en smidigere og raskere omstilling. Energimeldingen bør omhandle hvordan staten tenker å legge til rette for dette.

Havvind: Shell ser store muligheter i de norske havvindressursene, og vurderer deltakelse i konsesjonsområdene Sørlig Nordsjø II og Utsira Nord. Samtidig er havvind på mange måter et umodent virksomhetsområde med betydelige utfordringer for kommersiell lønnsomhet. Vi tror forretningsmodeller for de to områdene vil være avhengige av samspill mellom industrielle aktører og det offentlige. Et forslag for å sikre lønnsomhet i en tidlig fase vil være å innføre midlertidige endringer til dagens skatteordning. Disse endringene kan være høyere avskrivningssatser, innføring av meravskrivninger og høyere friinntektssats, i kombinasjon med at skatteverdien av underskudd kan utbetales.

Selv om havvind er i en umoden fase, skjer utviklingen raskt. Det bør derfor også snarest mulig etableres en prosess for tildelinger av områder med klare tidslinjer som skaper forutsigbarhet for de involverte partene. Fortløpende tilgang til nytt areal gjennom en forutsigbar og regelmessig prosess, på linje med konsesjonsrundene for olje- og gasslisenser, blir viktig da tidslinjene for utredninger, investeringsbeslutning og utbygging kan være lange.

Markedstilgang vil være en viktig del av enhver investeringsbeslutning. Hvis havvind skal realiseres i stor skala i Norge er det viktig at det raskt kommer på plass en løsning for hvordan dette skal håndteres med tanke på nettilknytning, enten det er for et lokalt marked eller for eksport. Langsiktige planer for utbygging av havvindparker bør etter vårt syn derfor inkludere tilrettelegging for ilandføring og utveksling av kraft, eller produksjon av andre energibærere (f. eks hydrogen eller ammoniakk)

Hydrogen: Shell ser på hydrogen som en av de viktigste energibærerne i et samfunn som må omstilles til netto-null utslipp av CO₂. Vi sender et separat innspill til det planlagte veikartet for hydrogen. Shell legger vekt på at både grønt og blått hydrogen vurderes, at man prioriterer sektorer som er vanskelig å avkarbonisere (slik som tungtransport, maritim transport, og industri). Det er også viktig å legge til rette for etablering av fullstendige verdikjeder innenfor geografiske områder, slik at man får hydrogen-hub'er som kan forsyne mange brukergrupper. Teknologi-utvikling som knytter hydrogen-produksjon opp mot for eksempel havvind blir også viktige for å redusere kostnader.

Avansert biodrivstoff: Avansert biodrivstoff er også en viktig bidragsyter til å redusere og på sikt eliminere CO₂ utslipp fra transportsektoren. Her finnes det muligheter til å stimulere vekst i en ny industriell sektor. Norge eksporterer i dag store mengder restprodukter fra skogbrukindustrien som vi selv kunne ha videreforedlet. Samtidig importeres store mengder biodrivstoff. Norsk produksjon av avansert biodrivstoff vil kunne skape nye distriktsarbeidsplasser og industriell utvikling med positive ringvirkninger for lokal- og storsamfunn. Dette vil også kunne gjøre Norge til en eksportør av biodrivstoff til Europa. Forutsigbare rammevilkår, som for eksempel fortsatt opptrapping av innblandingskrav og aktiv bruk av virkemiddelapparatet, blir en forutsetning for investeringer i fullskala industriprosjekter.

CCS: Norge er en global pådriver for utvikling av løsninger for CO₂-fangst og -lagring (CCS). Regjeringens beslutning om å bevilge midler til å realisere en helhetlig verdikjede for CCS (Langskip) er blitt svært godt mottatt i Norge og internasjonalt. Shell støtter også regjeringens tilnærming til karbonprising og ser dette som et viktig instrument som skaper reelle finansielle insentiver for å redusere utslipp, noe som vil styrke grunnlaget for å bygge en ny norsk industriell sektor innenfor CO₂ håndtering. En slik industri må i hovedsak være fundert på import av CO₂ fra Europa eller andre land.

Viktige tiltak vil etter vårt syn være innføring av insentiver for lagring av CO₂-utslipp fra landbasert industri, samt utvikling av og tilrettelegging for norsk CCS-relatert leverandørindustri i utlandet ved å støtte opp om CCS-prosjekter internasjonalt og dele kunnskap og erfaring fra TCM og Langskip. Det bør etableres regulatoriske rammeverk som støtter opp om CCS på EU-nivå, som for eksempel:

- CO₂-transport med skip, jernbane og lastebil bør anerkjennes og belønnes i ETS-forskriften på lik linje med rørtransport.
- Eiere av gassinfrastruktur bør kunne transportere CO₂ som en kommersiell, regulert aktivitet så lenge aktiviteten er overvåket av en tilsynsmyndighet.
- Oppfordre EU-land til aktivt å finansiere utvikling av CO₂-lagringsatlas, samt fremme informasjonsdeling av geologi og infrastruktur der dette er relevant.

El-kraftsystemet og elektrifiseringen av samfunnet: Utvikling av det landbaserte kraftsystemet må tilrettelegge for økende grad av elektrifisering i landbasert industri og på petroleums installasjonene offshore. Tilgang til fornybar energi og overføringskapasitet i rett tid vil være premissgivende for de utslippsmålene som skal nås fremover.

Vi ser det som særlig viktig at departementet legger stabile føringer for teknisk/økonomiske rammevilkår for investeringer i havvind. El-kraftforsyning til landbasert petroleums-virksomheten har de siste 10 årene vært gjennom flere større endringer i reguleringer og prinsipper relatert til tariffing, anleggsbidrag, leveringskvalitet samt tekniske krav til installasjoner. For offshore vind vil det være avgjørende med forutsigbarhet når det kommer til nett-tilknytning, innmating og utveksling av energi, eventuelle eierskaps begrensninger, systemtekniske installasjonskrav samt plikter og rettigheter for utvikling og drift av havvind generelt.

Vi håper innspillene kan være til nytte og ser frem til samarbeid om å gjøre planer til virkelig verdiskaping.